

OPHAVSRET FOR BEGYNDERE

Ophavsretten på et værk tilhører den, der har skabt værket. Dette gælder tekst, billeder, musik eller alt andet. Enhver brug af værket må kun ske efter aftale med ophavspersonen.

Egentlig er det ret simpelt. Udgangspunktet er, at **man altid skal spørge om lov**, før man bruger andres materiale. Man skal i kontakt med ophavspersonen eller det firma, der har distribueret værket (avisen, tv-stationen filmselskabet osv.). Kontakter man distributøren, kan man med rimelighed formode, at de har styr på afregningen overfor ophavspersonen.

Man skal altid spørge om lov med undtagelse af:

- Citatret
- Taler fra folketingsstolen
- Lovtekster og myndighedskommunikation

Alt andet er beskyttet af ophavspersonen, som har alle rettighederne, indtil der er gået **70 år** efter ophavspersonens død.

Brud på ophavsret kan ikke forsvares med **ytringsfrihed**. Heller ikke for politikere.

Fair use er et begreb, folk til tider bruger. Det findes ikke (det er et amerikansk begreb). Det dækker over, at der er forskellige former for brug af værket, der er okay. Men det gælder *ikke* i Danmark.

Du må godt citere et værk. Det vil sige at bringe et uddrag i en kontekst, hvor det indgår som en del af et samlet større værk.

Bryder du ophavsretten på et værk, kan ophavspersonen tage fat i dig og afkræve betaling for sit værk. Det vil ofte være dyrere at betale på bagkant af et brud, da der teknisk set er tale om et forlig, der skal skåne jer begge for en retssag. Men ophavspersonen kan formelt set også trække dig i retten. Er uheldet ude, er det som regel altid bedst at gå efter en frivillig og fredelig løsning med ophavspersonen.

Må jeg...

Bringe et billede på facebook hvis jeg husker at kreditere fotografen?

Nej. Det gør ingen forskel at kreditere, hvis du ikke har købt billedet lovligt først eller fået lov af ophavspersonen.

Bringe en artikel i tekst eller affotograferet, hvis jeg selv optræder i artiklen?

Nej. Ikke medmindre du har aftalt det med mediet eller journalisten først.

Men: Du må f.eks. godt tage en selfie af dig, der holder avisen og viser artiklen, så længe man ikke kan læse artiklen, når man zoomer ind på billedet.

Bringe et billede fra en artikel, hvis jeg sørger for at linke til artiklen?

Nej. Det hjælper ikke at linke til noget, hvis du ikke har købt billedet eller fået lov af ophavspersonen.

Bruge et billede en pressefotograf har taget af mig?

Nej. Kun såfremt du har aftalt det med fotografen.

Uplade et klip fra et TV-program, hvor jeg er med?

Nej. Du må ikke bringe klip fra fjernsyn uden tilladelse.

Men: Du må gerne citere fra det. F.eks. transkribere det, du har sagt, eller lave en ny video, hvor et kort klip fra tv-programmet indgår som en del af et nyt produkt.

Bringe et billede fra andres SoMe-profiler?

Måske. Men lad hellere være. Hvis det er et billede, de har stjålet, er det også tyveri at bringe det videre. Uanset om de stjal det først. Og du kan ikke henvise til god tro.

Bringe et billede efter mundtlig aftale med ophavsmanden uden at have noget på skrift?

Ja.

Linke til indhold uden at spørge om lov?

Ja. Du må altid linke til indhold på andre sider, såfremt det er lovligt indhold.

Bruge musik på Facebook og andre sociale medier?

Måske. Men lad hellere være. Det kræver individuel aftale med sangskrivere og musikere, når det bruges i politisk øjemed.